

HÍRLEVÉL

A SZÉCHENYI PROGRAMIRODA NONPROFIT KFT. HÍRLEVÉLE

VII. 7. szám | 2025.04.11.

ÉP TESTBEN

BUDAPEST&BRÜSSZEL

A KRITIKUS 72 ÓRA
KÖZÖS VÁLSÁGKEZELÉSI MODELL

NEMZETI PROGRAMOK IGAZGATÓSÁGA

A KÖZLEKEDÉS ÁTALAKULÁSA
AUTOMATIZÁLT MOBILITÁS

NEMZETKÖZI TERÜLET

KEEP YOUNG AND FIT
AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDÉRT

TÁMOGATOTT STRATÉGIAI PROJEKTEK

Az Európai Bizottság 47, kritikus fontosságú nyersanyag Unión belüli kitermeléséhez, feldolgozásához kapcsolódó projekt támogatását jelentette be. Egy évvel ezelőtt lépett hatályba az erről szóló uniós jogszabály, amelynek célja, hogy csökkentse az EU függőségét az importtól. A mindennapi életünkhöz nélkülözhetetlen nyersanyagokból gyakran 100%-ban harmadik országoktól vásárolnak a tagállamok. Az EB tájékoztatása szerint 22 új projekt lítiummal, 12 nikkellel, 10 kobalttal, 7 mangánnal és 11 grafittal kapcsolatos.

Ezek teljes tőkebefektetése 22,5 milliárd euró, amelyet a Bizottság, a tagállamok és a pénzügyi intézmények koordinált támogatásából teremtenek elő. Vagyis az engedélyek kiadása egyszerűsített eljárás keretében történik. Így ez a folyamat a kitermelési projektek esetében nem haladja majd meg a 27 hónapot, és a többi pályázatnál a 15 hónapot. Jelenleg ezek az eljárások még 5-10 évig tarthatnak.

Forrás: Eurologus

AMERIKAI VÁMHÁBORÚ

Ursula von der Leyen szerint komoly csapást, káoszt jelentenek a világ gazdaságra a *Donald Trump* amerikai elnök által bejelentett importvámok. Az intézkedés értelmében az uniós tagállamokból érkező termékekre 20%-os vám lépett érvénybe április 1-től. „A világgazdaság súlyosan szenvedni fog, a bizonytalanság továbbgyűrűzik és a protekcionizmus terjedését okozza. Mindez borzasztó következményekkel jár majd világszerte emberek milliói számára” – mondta az Európai Bizottság elnöke, aki hozzátette, hogy a termékekre rakódó vámkokat végül a fogyasztók és a vállalkozások fizetik meg. „Azonnal érezni fogják, és a legsérülékenyebbek lesznek leginkább kitéve ennek”. Az Európai Unió válaszul Washington lépésére, szerdán elfogadta a Bizottság javaslatát és április 15-től vámot vet ki bizonyos amerikai termékekre. Az indítványra egyedül Magyarország szavazott nemmel. Még ugyanaznap Trump bejelentette, hogy a Kínát sújtó vámkok mértékét 125%-ra növelte, a többi országnak pedig 90 napra felfüggesztette korábbi döntését, ez idő alatt 10%-os vámkok érvényesek rájuk.

Forrás: MTI, Európai Bizottság

BÍRSÁG AZ AUTÓGYÁRTÓKNAK

Az Európai Bizottság 458 millió eurós bírságot szabott ki 15 autógyártóra és az Európai Autógyártók Szövetségére (ACEA) kartellezés miatt. A testület szerint a cégek több mint 15 éven keresztül összehangolták tevékenységüket, hogy elkerüljék a járművek életciklusa végén az újrahasznosításához szükséges szolgáltatások kifizetését. A forgalomból kivont járműveket össze kell gyűjteni, hogy az alkatrészekből visszanyerjék például a fémet, műanyagot, üveget. A megbírságolt 15 cég megegyezett, hogy nem fizetnek a bontóközpontoknak, mert az üzletágot önmagában jövedelmezőnek tartották, illetve abban is együttműködtek, hogy nem reklámozzák az új járművekben található újrahasznosított anyagok mennyiségét. A legnagyobb, több mint 127 millió eurós bírságot a Volkswagen-csoport kapta, a Mercedes-Benz azonban mentesült a bírság alól, mivel 2019-ben bejelentette a kartell létezését.

Forrás: Európai Bizottság

FEJLESZTÉS A DUNAKANYARBAN

A Magyar Kajak-Kenu Szövetség vezetésével fejlesztik a Dunakanyar aktív vízi turizmusát. Hét megállóhelyen (Ipolydamásd, Szob, Nagymaros, Visegrád, Vác, Szigetmonostor és Göd) korszerű, biztonságos, magas színvonalú infrastruktúrát építenek ki. Nagymaroson és Gödön csónakházakat, Visegrádon pedig a sportcentrumban egy kajak-kenu központot hoznak létre a túrázók számára. A gödi önkormányzat vállalta, hogy újjáépítik az Széchenyi Csárdát, és a közeli parkot is rendbe hozzák. *Nyikos András* projektvezető elmondta, hogy a fejlesztést egy 10 tagból álló konzorcium együttműködésében valósítják meg 2027 decemberéig. A tervekhez szükséges 1,1 milliárd forintos uniós támogatás a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) forrásaiból származik.

Forrás: MTI

LEMARADÁS A DIGITÁLIS ÁTMENETBEN

Az Európai Számvevőszék szerint a tagállamoknak jobban ki kellene használniuk a koronavírus-világjárvány utáni helyreállítást célzó uniós alapokat (RFF) a digitális átmenetre. *„Ez az EU legnagyobb pénzügyi eszköze a digitalizáció támogatására, hiszen majdnem 150 milliárd eurót különítettek el erre a célra, amely az EU 2021-2027 közötti 235 milliárd eurós digitális költségvetésének mintegy kétharmadát teszi ki”* – emlékeztetett a luxemburgi székhelyű uniós testület. A 27-eknek a nemzeti helyreállítási terveikben a források legalább 20%-át digitális reformokra és beruházásokra kellett fordítaniuk, azonban ezek nem mindig voltak eredményesek. Az ellenőrzésért felelős számvevőszéki tag, *Pelczné Gáll Ildikó* szerint a forrásokat stratégiai fókusz nélkül használták fel: *„Egyes országok ezért a finanszírozás nagy részét olyan területek fejlesztésére használták fel, ahol már egyébként is jól teljesítettek, ahelyett, hogy azokat a leggyengébb pontjaikra irányították volna”*. A jelentés szerint a tagországok késtek a források felhasználásában is: 2024 elejéig csupán a digitális mérföldkövek és célkitűzések 31%-át teljesítették, ami 6%-kal elmarad az eredeti ütemtervtől.

Forrás: MTI

A KRITIKUS 72 ÓRA KÖZÖS VÁLSÁGKEZELÉSI MODELL

„Addig javítsd meg a tetőt, amíg süt a nap” – ez az alapüzenete az Európai Bizottság újonnan bemutatott **Felkészültségi Unió Stratégiájának** (Preparedness Union Strategy), amely a háborús konfliktusok, járványok, kibertámadások és természeti katasztrófák kezelésére, illetve még inkább megelőzésére irányul.

ELŐZMÉNYEK

Az Európai Unió felkészültségéről szóló 2024-es **Niinistö-jelentés** arra a következtetésre jutott, hogy sürgősen meg kell erősíteni Európa polgári és katonai készenlétét, szembenézve napjaink növekvő biztonsági kihívásaival az egészségügy, a migráció, a technológiai biztonság, az éghajlat, a honvédelem és a gazdaság területén. A dokumentumban a gondolkodásmód mélyreható megváltoztatására szólították fel a tagállamokat, hozzátéve, hogy a felkészülés nem csupán nemzeti felelősség, hanem közös európai törekvés. Ezeket a gondolatokat alapul véve a Bizottság március 26-án elindította a Felkészültségi Unió Stratégiáját, hogy támogassa a tagállamokat a fenti célkitűzések megvalósításában, és javítsa Európa lehetőségeit az újonnan felmerülő fenyegetések megelőzésére és a reagálásra.

A STRATÉGIA ALAPJAI

A kezdeményezés egy integrált, minden veszélyt lefedő megközelítésre, a teljes kormányzatra kiterjedő módszerre összpontosít, amely összefogná az érintett szereplőket helyi, regionális, nemzeti és uniós szinten is: a polgárokat, a helyi közösségeket és a civil társadalmat, a vállalkozásokat és a szociális partnereket, valamint a tudományos közösségeket. „A felkészültséget be kell szőni társadalmaink szövetébe. Napjaink fenyegetései gyorsak, összetettek és összefüggenek egymással; reagálásunknak proaktívabbnak, integráltabbnak és európai szinten összehangoltabbnak kell lennie” – mondta Hadja Lahbib, az egyenlőségért, a felkészültségért és a válságkezelésért felelős biztos.

Nagy hangsúlyt kap az elképzelésben a tagállamok szoros együttműködése, mert az EU csak így tudja kezelni a jövőbeli válságokat, és hatékony megoldásokat kínálni a polgárainak. „Napjainkban egyre több külső biztonsági kihívással és egyre több hibrid támadással nézünk szembe. Világos, hogy Európának erősebbnek kell lennie a társadalom minden szintjén. Mindig jobb megelőzni a

válságokat, mint kezelni azok következményeit. Stratégiánk az előttünk álló fenyegetések átfogó felteképezéséről és a polgárok felkészítéséről szól, a többi között kockázati tudatosságuk javításával, a polgári-katonai együttműködés fokozásával, valamint a külső partnerekkel, köztük a NATO-val való szorosabb együttműködésen keresztül.

A felkészültség az egész társadalom kihívása, ezért a kollektív választ szorgalmazzuk

– mondta Kaja Kallas külügyi és biztonságpolitikai főképvisező, az Európai Bizottság alelnöke. A stratégia 30 kulcsfontosságú intézkedést és egy részletes cselekvési tervet tartalmaz a célok előmozdítására, valamint a „tervezési kultúrán alapuló felkészültség” kialakítására az összes uniós szakpolitikában.

CÉLKITŰZÉSEK

A stratégia fő elemei közé tartozik Európa alapvető társadalmi funkcióinak védelme, ennek érdekében minimális kritériumok kidolgozása szükséges az olyan alapvető szolgáltatásokhoz, mint a kórházak, az iskolák, a közlekedés és távközlés. Emellett növelni kell a kritikus felszerelések és anyagok készletezését, fokozni az éghajlathoz való alkalmazkodást és a kritikus természeti erőforrások, például a víz elérhetőségét. A lakosság felkészültségének elősegítése érdekében fontos gyakorlati intézkedések meghozatalára ösztönözni a lakosságot, például legalább 72 órára elegendő **alapvető készletek felhalmozására** veszélyhelyzet esetére (ivóvizet, ennivalót, elsősegélycsomagot, zseblámpát, gyufát és öngyújtót, bicskát, mobiltöltőt és külső akkumulátort, rádiót tartalék elemekkel, személyazonosító okmányok fénymásolatait, készpénzt, társasjátékot javasolnak összecsomagolni). Integrálnák a „felkészülési órákat” az iskolai tantervekbe, és bevezetnék egy úgynevezett EU-felkészültségi napot. Emellett válságközpont létrehozását is ajánlják a meglévő uniós struktúrák közötti integráció javítása érdekében.

A stratégia része a polgári-katonai együttműködés erősítése, rendszeres, tagállami szintű felkészülési gyakorlatokkal, egyesítve a fegyveres erőket, a polgári védelmet, a rendőrséget, a biztonsági szolgálatokat, az egészségügyi dolgozókat és a tűzoltókat. A megelőzés érdekében átfogó kockázateértékelés kidolgozását tervezik, segítve az olyan válságok megelőzését, mint a természeti katasztrófák vagy a hibrid fenyegetések. Kiemelt cél továbbá a köz- és magánszféra együttműködésének fokozása, ezért létrehoznának egy szektorközi felkészülési munkacsoportot, amely veszélyhelyzeti protokollokat dolgoz-

na ki a vállalkozásokkal, hogy biztosítsák az alapvető anyagok, áruk és szolgáltatások gyors elérhetőségét. Végül az elképzelés szerint szeretnék erősíteni az együttműködést a katonai mobilitás, az éghajlat és biztonság, a feltörekvő technológiák, a kiberbiztonság, az űr- és a védelmi ipar területén.

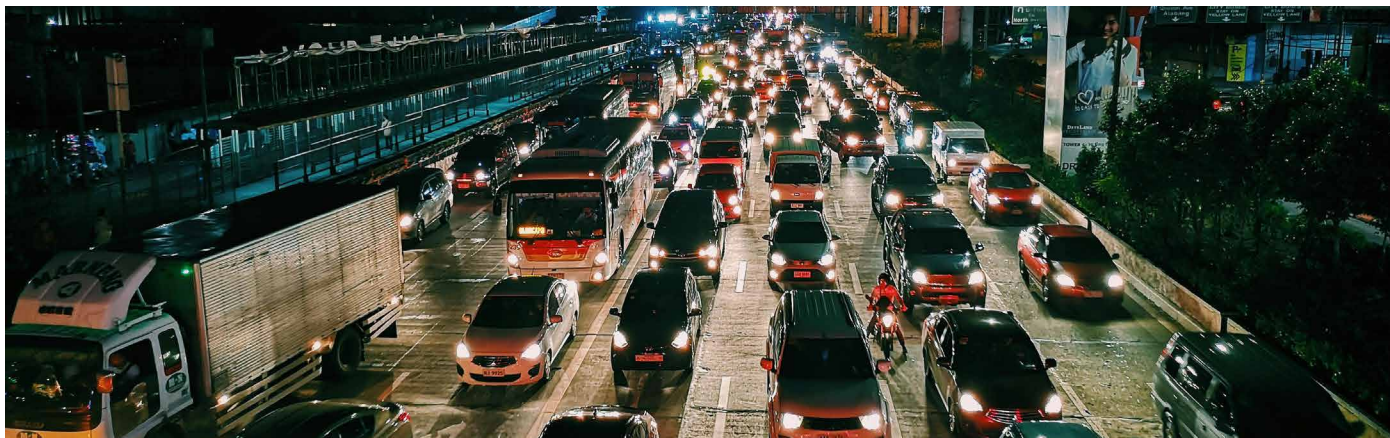
Ezzel a proaktív megközelítéssel az EU egy ellenállóbb és biztonságosabb kontinenst szeretne felépíteni, amely jobban felkészült a 21. század kihívásaival szemben. Ezt a munkát egy új válságkoordinációs központ fogná össze, amely 2026 végén először adja majd ki a kockázat- és fenyegetéseértékelését. A helyzetet nehezíti, hogy a tagállamok már rendelkeznek az előbbiekre vonatkozó eljárásokkal, hoztak elővigyázatossági intézkedéseket, kérték a lakosságot is a készletek felhalmozására, azonban ez a felkészültségi szint még nagyon eltérő a különböző tagországokban.

AKTUÁLIS KIHÍVÁSOK

Miközben a Felkészültségi Unió Stratégia igyekszik a lehetséges katasztrófák minél szélesebb spektrumát lefedni, alighanem jelentős inspirációt jelentett kidolgozásában a háborús fenyegetések kezelése. Ezt erősíti, hogy Hollandia 100 ezer fővel 200 ezresre növelné hadserege létszámát; Dánia bevezeti a nők hadkötelezettségét, illetve a 4 hónapos szolgálati időt jövő augusztusától 11 hónapra emeli. Lengyelország pedig az orosz-ukrán háború eskalációjától tartva háborúra készül, ezért hamarosan tömeges kiképzésbe kezd. Donald Tusk lengyel miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a program önkéntes, szó sincs sorkatonaságról. Az idén már a GDP 4,7%-át tervezik védelemre költeni, ezzel GDP-arányosan Lengyelország költi a legtöbbet katonai kiadásokra az észak-atlanti tömbön belül.

Forrás: Európai Bizottság, Eurológus, Politico

A KÖZLEKEDÉS ÁTALAKULÁSA AUTOMATIZÁLT MOBILITÁS EURÓPÁBAN

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

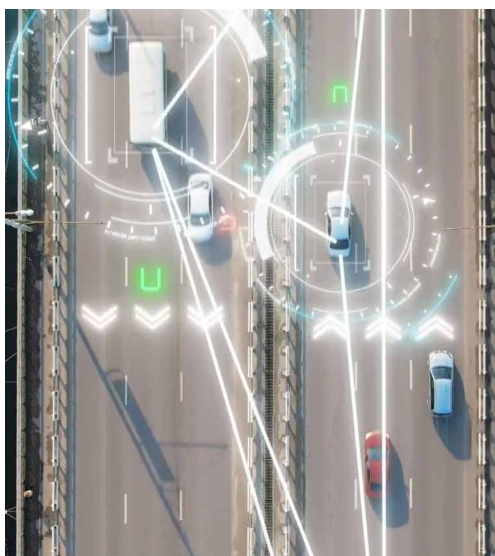
Közvetlen uniós forrásokat érintő kérdéseikkel forduljanak hozzánk bizalommal az alábbi e-mail-címen:

lebonyolitoEU@szpi.hu

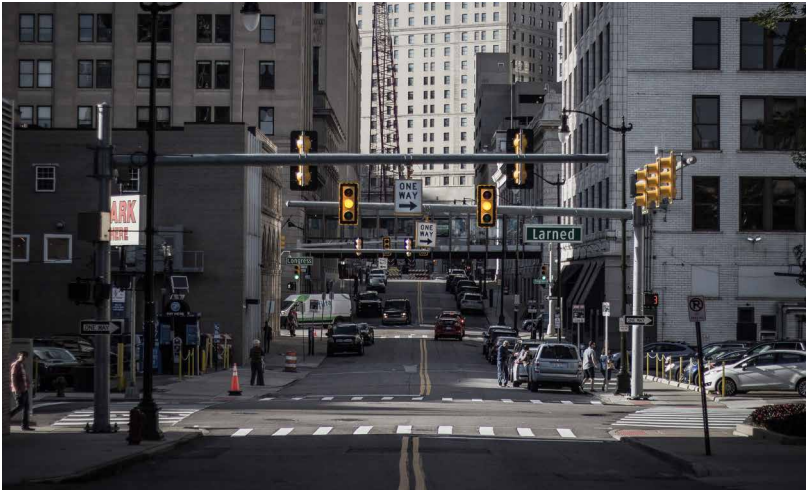
Az SZPI irodakereső funkciójával megtalálhatják a legközelebbi irodánkat, ahol ingyenes pályázati tanácsadással segítenek a kollégáink.

A Horizont Európa program aktuális pályázatairól [ITT](#) tájékozódhatnak.

Az Európai Bizottság 2025 januárjában elindított **stratégiai párbeszéde** az autóiparról azt tükrözi, hogy a testület támogatja az ágazat átalakulását gyorsan változó világunkban. A fejlesztések megvalósítására különféle projektek jöttek létre a Horizont 2020 keretprogramban, amelyeket az összekapcsolt, kooperatív és automatizált mobilitás (Connected, Cooperative and Automated Mobility, **CCAM**) megközelítés fog össze. Ez egy olyan közlekedés-technológiai koncepció, amely a járművek, az infrastruktúra és más szereplők közötti kommunikációra, együttműködésre épül. Célja a közlekedés biztonságosabbá, hatékonyabbá és fenntarthatóbbá tétele az automatizált és intelligens technológiák segítségével. A kapcsolódó tevékenységek koordinálását a CCAM Szövetség végzi, összekötve a komplex, ágazatokon átívelő értéklánc szereplőit.

A Horizont 2020 keretprogramban 300 millió eurót ítéltek oda olyan kutatási projekteknek, amelyek a hálózatba kapcsolt, automatizált mobilitás előmozdítását célozzák. További 500 millió eurót folyósítanak a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogramon keresztül az éghajlat-, energia- és mobilitási kihívásokkal foglalkozó automatizált és összekapcsolt vezetési rendszerek fejlesztésének, bemutatásának és elterjedésének támogatására. A projekteket a CCAM Szövetséggel együtt koordinálják, egy olyan köz- és magánszféra-partnerséget alkotva, amely több mint 200 érdekelt fél erőfeszítéseit ötvözi a tudományos körökben, az iparban és a politikai döntéshozatalban. Ezáltal – a várakozások szerint – felgyorsul a technológiák és szolgáltatások fejlesztése Európában. A kezdeményezés célja az innováció, a gazdasági növekedés és a környezeti fenntarthatóság előmozdítása a szektoron belül. A fő kutatási területek közé tartoznak a járműtechnológiák (mint például a mesterséges intelligenciára

épülő döntéshozatal és szoftverfejlesztés), a validálási módszerek, valamint a társadalmi-gazdasági és környezeti hatásvizsgálatok, mindez a közlekedési rendszereken belüli integráció érdekében. Az alábbiakban 15 uniós finanszírozású projektet mutatunk be, amelyek ezeknek a rendszereknek a technológiai, szabályozási és társadalmi kihívásaival foglalkoznak, és előkészítik az utat a fenntarthatóbb és mindenki számára hozzáférhetőbb közlekedéshez a jövőben.

Az **Althena**, a **CONNECT**, a **PODIUM** és a **SELFY** projektek célja az új rendszerekbe vetett bizalom kiépítése a fokozott adatbiztonság és átláthatóság révén. A **FAME** támogatja a tudáscserét közös módszertanok és eszközök fejlesztésével, míg az **i4Driving**, az **EVENTS** és a **SUNRISE** által kifejlesztett modellek mind segítenek megjósolni, hogyan teljesítenek a mobilitási hálózatok a való világban. A **CONDUCTOR** és az **IN2CCAM** munkája támogatni fogja a forgalomirányítók az átállásban, míg a **Move2CCAM** és a **SINFONICA** ennek a változásnak a társadalmi hatásait vizsgálta. A **Hi-Drive** projekt munkatársai olyan funkciók tesztelésére és értékelésére összpontosítanak, mint az önműködő „autópályás sofőr” vagy a „városi sofőr”. Ezeket a vezetési módokat különböző forgatókönyvek szerint vizsgálják annak érdekében, hogy újabb szintre léphessen a vezetés automatizálása.

Az **AWARD** előkészíti az utakat a vezető nélküli közlekedés bevezetéséhez, függetlenül az időjárási viszonyoktól. Ennek érdekében biztonságos és autonóm közlekedési rendszereket fejlesztenek és üzemeltetnek valós logisztikai felhasználási helyzetek széles skáláján, különböző forgatókönyvek szerint. A **SHOW** pedig az eddigi legnagyobb és legátfogóbb kezdeményezés, amelyben automatizált járműveket alkalmaznak kísérleti jelleggel Európa húsz városában. A tesztelés során önvezérelt járműflottákat integráltak a tömegközlekedésbe.

2025 májusában ötödik alkalommal rendezik meg az összekapcsolt és automatizált vezetésről szóló európai konferenciát (**EUCAD**), amelyen az Európai Bizottság és a tagállamok döntéshozói találkoznak az ipar, a tudományos intézetek, a közlekedési hatóságok és az üzemeltetők képviselőivel, hogy megvitassák a legújabb technológiákat, szakpolitikai fejleményeket, tanulságokat és kihívásokat a területen.

A fentebb említett projektek és általában a CCAM-technológiák segítségével a szakemberek szerint csökkenteni lehet a közlekedési baleseteket azáltal is, hogy kiküszöbölik az emberi hibákat, mint például a figyelmetlenséget, fáradtságot vagy alkoholos befolyásoltságot. A járművek közötti kommunikáció révén ráadásul jobb reakcióidőt biztosíthatnak veszélyhelyzetekben, így elkerülhetők a tragédiák. Javítani tudnak a forgalom áramlásán, csökkenthetik a torlódásokat, mert az intelligens járművek képesek valós időben reagálni a forgalmi helyzetekre, így csökkenthető az utazási idő, gyorsabbá és kényelmesebbé válhat a közlekedés. Emellett hozzájárulhatnak a mobilitás egyenlőbb elosztásához, a mozgáskorlátozottak és az idősebb korosztály számára is lehetőséget biztosíthatnak arra, hogy biztonságosan és kényelmesen közlekedjenek.

KEEP YOUNG AND FIT

ÖSSZEFOGÁS AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDÉRT

Nem lehet elég fiatalon elkezdni az egészséges életmódra való nevelést annak érdekében, hogy a testmozgás és a megfelelő táplálkozás később is szerves része legyen a mindennapjainknak. Ez a cél is vezérelte a *Keep Young and Fit* projekt partnerségét, amikor a munkatársaik kidolgozták sokrétű és összetett pályázatuk részleteit. Terveik megvalósítása jelenleg is tart a *Szlovénia-Magyarország Interreg Program* forrásainak támogatásával. Számtalan sport-, és egészségnapot, egészséges életmóddal kapcsolatos felvilágosító rendezvényt tartottak már. Mindezek tapasztaltairól is beszélgettünk *Simon Balažic* projektvezetővel.

Sokan nem is gondolják, hogy legjobban példával nevelünk, és amit gyerekként megtanulunk, valamint örömet látunk benne, az jó eséllyel végigkísérhet felnőtt korunkig. Legyen szó a mindennapos testmozgásról, sportolásról vagy az egészséges táplálkozásról, amelyekre sokan csak egy-egy adott baj után figyelnek oda. Azonban világunk kórtünetei már az iskolások körében jelentkeznek: „A legtöbb uniós országban a tizenéves gyermekek igen magas aránya nem képes 600 métert lefutni, és testsúlya 10 vagy több kilogrammval az ajánlott felett van” – olvasható a **Keep Young and Fit projekt** leírásában. Mindez az elmúlt fél évszázad technikai és technológiai fejlődésének következménye: a televízió, a számítógépek, a videójátékok és okostelefonok megjelenésétől kezdve a tartósítószerrel, az ízfokozókkal ipari méretekben gyártott olcsó és magas kalóriatartalmú élelmiszerekig és italokig bezárólag. Vagyis nem éppen jó irányba változtak meg a szokásaink, életmódunk. „Igyekszem nagyon egészségesen élni. Nem eszem cukrot, fehér kenyeret, nem járok gyorsétterembe, nem iszom cukros üdítőt és fizikailag is nagyon aktív vagyok. 2023 decemberében például Szentgottárdról Mariborba túráztam, három nap alatt 95 kilométert tettem meg. Szinte minden nap sportolok, heti 2-3 alkalommal járok konditerembe, hétvégén pedig túrázni. Egészségesen élni – ez az

életem mottója. Projektkoordinátorunk, Natalija is igazi sportember! Félmáratont szokott futni, és mindketten nagyon szeretünk síelni is!” – sietett tisztázni beszélgetésünk során Simon Balažic, hogy ők nemcsak beszélnek a projektjük céljairól, hanem annak megfelelően élnek is.

A vezetőpartner képviselője, aki a **Projektna razvojna agencija in komunikacija d.o.o.** szlovén fejlesztési ügynökség televíziós rendezője is egyben, elmondta, hogy projektjük megszületéséhez egy személyes élménye vezetett: „Két-három éve lehetett decemberben, amikor elmentem az iskolai rendezvényre, ahol a gyerekek is felléptek. Azt láttam, hogy a színpadon lévő gyerekek közül többen is túlsúlyosak. Azután beszéltem a testnevelőtanárunkkal, aki megerősítette, hogy generációról generációra egyre rosszabb a tanulók fizikai állóképessége. Ez adta a projektötletet, valamint az, hogy a médiumokban mindenhol az egészségtelen gyorséttermi ételeket népszerűsítik. Szerintem feladatunk, hogy ebből a szempontból is vigyázzunk a gyerekeinkre” – mesélt az indulásról.

A szinte mindenhol tapasztalható rossz táplálkozás, elhízás, mozgásszegény életmód elleni küzdelem nem ma kezdődött, sokféle létezik különféle programok is, de a partnerek szerint széleskörű összefogásra van szükség, ha pozitív eredményeket akarnak elérni ezen a téren. Éppen ezért mentek be a programterület általános iskoláiba, ahol kísérleti jelleggel tesztelik a gyerekek jóllétének

javítását célzó tevékenységeket: egészségesebb uzsonnát, ebédet vezettek be, egészségnapokat, sportfesztiválokat, valamint tudományos konferenciákat szerveznek. Az eredményeikből, felméréseikből, elemzéseikből egy kézikönyv készül, amelyben bemutatják a kidolgozott stratégia hatékonyságát, tapasztalatait. A kiadvány célja, hogy mentorálással egybekötve támogassák az egészségfejlesztési központok, önkormányzatok, oktatási intézmények munkáját. Természetesen szerepel majd benne gyakorlati útmutató is.

Ezenkívül szakértőik segítségével a Maribori Egyetemen, illetve a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemen új választható tantárgy kidolgozásához is szeretnének hozzájárulni. A modul a tervek szerint táplálkozási alapismereteket, valamint az életmód és a fizikai aktivitás hatásait fogja bemutatni. Mindez azt a távlati célt szolgálja, hogy a programterületen eredményesebben működhesse az ifjúsági egészségügyi prevenciók rendszerek. „Gyerekek, tanárok, szülők és az egészségügyi intézmények tartoznak a projekt célcsoportjába. Szlovéniában az egészségügyi központokban különböző programok működnek, de ezek nem elég hatékonyak. A tanulóknak évente egyszer el kell menniük a háziorvoshoz, aki megvizsgálja őket.

Ha megállapítják például, hogy túlsúlyosak, akkor részt vehetne egy programon, amelyet a 10 kilométerre lévő egészségügyi központban tartanak. Ez messze is van, és ráadásul csak akkor indítják el, ha összejön a kellő létszám. Gyerekemmel novemberben voltunk orvosnál, és megállapították, hogy picit túlsúlyos. De azóta sem kaptunk értesítést, hogy elindulna az adott egészségprogram. Ezzel így nem lehet eredményt elérni. A projektünkkel viszont pont ezen a területen szeretnénk javítani, hatékonyabb eszközt kidolgozni a gyermekek egészsége érdekében. A kísérleti foglalkozásainkat közvetlenül az iskolákban tartjuk, nem kell külön elmenniük a tanulóknak egy másik intézménybe. Ez a legnagyobb része, feladata a projektünknek” – tette hozzá Simon Balažic.

A határon átvélő pályázatok megvalósításában tapasztalt szervezettel együtt hattagú partnerség vesz részt a célkitűzések megvalósításában: az **Alma Mater Europaea – Evropski Center** (A maribori Alma Mater Europaea – Európa Központ), **Lenti Város Önkormányzatán** kívül a **Zdravstveni dom Gornja Radgona** (Gornja Radgona Egészségügyi Központ), illetve a **Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem**. Utóbbi két partner munkatársai biztosítják a tudományos háttérrel a stratégia kidolgozásához. A vezetőpartnerrel, a muraszombati **Televizija AS**-sel együtt pedig a **Zalaegerszegi Televízió és Rádió** hetente magazinműsorokban számol be az egyes projektteseményekről, stúdióbeszélgetéseket szerveznek, különféle műsorokat gyártanak. Ezeket a **YouTube-on** is elérhetik az érdeklődők. Ezekből a programterületen kívül dolgozó pedagógusok, testnevelők is **inspirálódhatnak**.

„A televíziós műsorainkkal tudatosítani szeretnénk az egészséges életmódot az emberekben, és tájékoztatni őket arról, mi történik a projektben. Ezekről a tevékenységekről minden héten beszámolunk. Havonta egyszer pedig a műsorainkat elküldjük a zalaegerszegi regionális televíziónak, és ők pedig az általuk készítetteteket nekünk. Az adásokat feliratozva sugározzuk, magyar, illetve szlovén felirattal” – mesélt a műsorcseréről a rendező.

A két oldalon összesen hatan vesznek részt állandó jelleggel a közös munkában, köztük kineziológusok, dietetikusok, orvosok és médiaszakemberek. „A projektben közreműködő egyetemek munkatársai közül a szlovén kollégák inkább a sporttevékenységekkel kapcsolatos teendőkkel, a magyarok inkább a táplálkozási kérdésekkel foglalkoznak és végeznek oktatási, felvilágosítási munkát” – tette hozzá Simon Balažic. A partnerség által kidolgozott akcióterv alapján június végéig, vagyis a tanév végéig végrehajtják a kísérleti programot az iskolákban, valamennyi évfolyamon, de főként a 12 éves tanulók közreműködésével. „A gyerekeknek havonta egyszer a szakértőkkel közösen egészséges ebédet biztosítunk. Az alapanyagokat a helyi termelőktől szerezünk be, így csak ökológiai forrásból származó, egészséges ételeket teszünk az asztalukra. Ezeknek az elkészítésében a középiskolák tanulói is részt vesznek, a gyerekek workshopokon megtanulhatják, hogyan készíthetnek egészséges fogásokat. Azután minden évfolyamon eggyel több testnevelésórát tartanak, a gyerekek még különböző sportágakat is kipróbálhatnak. Szervezünk külön egészségnapokat a gyerekeknek,

a szülőknek és a tanáraiknak, illetve sportnapokat is, valamint diákok közötti sportversenyeket. Heti rendszerességgel már majdnem 100 különböző tevékenységet végeztünk a 6 résztvevő iskolában. Nagyon örülünk, hogy jó visszajelzéseket kaptunk ezekből az intézményekből, ami nagyon fontos. Az igazgatók szerint is jó programokat vittünk be, amelyeknek be kellene épülniük a tantervbe” – mondta a projektvezető, aki a nehézségekkel kapcsolatban elmondta, hogy szerinte az egyik legnagyobb kihívást az jelentette, miként motiválják a partnereket, az iskolákat, a tanárokat a cél elérése érdekében. De az, hogy az érintett felek látták menet közben, hogy a terv működik, valódi fordulópontot jelentett a közös munkában.

Simon Balažic a projekttevékenységek megvalósításán túl azzal lenne igazából elégedett, hogy ha idővel más oktatási intézményekben is nagyobb szerepet kaphatnának az általuk kitűzött célok és gyakorlati programok. „Azt szeretnénk, ha az iskolákban végzett kísérleti program beépülhetne a tantervekbe, legalább a mi régióinkban, Pomurjében, ahol 120 ezren élnek. Regionális szinten már bemutattuk a projektet a gornja radgonai és a lenti önkormányzatnak. 27 polgármester volt jelen és a településvezetők nagyon pozitívan fogadták az elképzeléseinket. Azt is elmondták, hogy készek lennének mindegyik régióban bevezetni a projekttevékenységeket” – mondta a jövővel kapcsolatban a vezetőpartner képviselője.

Fotók: Keep Young and Fit

SZÉCHENYI

PROGRAMIRODA

1053 Budapest, Szép u. 2.
Tel.: +36 1 327 0830

info@szpi.hu
sajto@szpi.hu

www.szpi.hu

Címlapfotó: wal 172619